

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

Ο «χρυσός αιώνας» της τέχνης

Ο Περικλής αναθέτει στο Φειδία να επιβλέπει τα έργα της Ακρόπολης. Σπουδαιότερο απ' όλα είναι ο Παρθενώνας. Τα έργα της εποχής αυτής ονομάζονται κλασικά και η εποχή «χρυσός αιώνας».

Προπύλαια:
(προ + πύλη),
η λαμπρή
είσοδος προς
τον ιερό
βράχο της
Ακρόπολης

Ο Περικλής αποφάσισε να ξαναφτιάξει τους ναούς που είχαν καταστρέψει οι Πέρσες. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποίησε και χρήματα από το συμμαχικό ταμείο. Γρήγορα στην Αθήνα άρχισαν να κατασκευάζονται τόσα έργα, όσα δεν έγιναν ποτέ τα προηγούμενα χρόνια.

Πάνω στην Ακρόπολη στήθηκαν λαμπρά μνημεία, που και σήμερα γνωρίζουν παγκόσμιο θαυμασμό. Ο Περικλής ανάθεσε στο φίλο του, το Φειδία, να παρακολουθεί προσωπικά τα έργα.

Το πρώτο μνημείο που συναντούσε κάποιος ανεβαίνοντας στην Ακρόπολη ήταν τα Προπύλαια. Δεξιά είχε κτιστεί ο ναός της Αθηνάς Νίκης. Στο ψηλότερο σημείο ήταν ο Παρθενώνας, αφιερωμένος και αυτός στην Αθηνά.

Ο Παρθενώνας αποτελεί το κυριότερο έργο της ελληνικής αρχιτεκτονικής. Μέσα στο ναό είχε τοποθετηθεί το χρυσελεφάντινο άγαλμα της Αθηνάς, έργο του Φειδία. Στο μέρος όπου είχε γίνει, σύμφωνα με το μύθο, ο αγώνας ανάμεσα στην Αθηνά και τον Ποσειδώνα για το ποιος θα δώσει το όνομά του στην πόλη της Αθήνας, χτίστηκε το Ερέχθειο.

Ο χώρος γύρω ήταν γεμάτος από αφιερώματα. Ανάμεσα σ' αυτά υπήρχε και το χάλκινο άγαλμα της Αθηνάς που είχε ύψος επτά μέτρα. Η άκρη από το δόρυ της Αθηνάς φαινόταν από πολύ μακριά.

1. Αναπαράσταση
του εσωτερικού του
Παρθενώνα με το
χρυσελεφάντινο
άγαλμα της Αθηνάς

2. Άποψη της Ακρόπολης

Τα αγάλματα που έγιναν την περίοδο αυτή ήταν διαφορετικά από τους κούρους και τις κόρες. Τα πρόσωπα έχουν πιο φυσικά χαρακτηριστικά. Τα χέρια και τα πόδια φαίνονται να έχουν κίνηση. Γνωστός γλύπτης, εκτός από το Φειδία, ήταν ο Πολύκλειτος.

Έργα ζωγραφικής ήταν δύσκολο να σωθούν. Για τον τρόπο όμως που ζωγράφιζαν οι τεχνίτες μπορούμε να πάρουμε μια ιδέα από τις παραστάσεις πάνω στα αγγεία. Αγγεία σώθηκαν πολλά. Κάθε σπίτι τότε χρησιμοποιούσε τα αγγεία για να αποθηκεύει διάφορα προϊόντα.

Τα έργα αυτά που δόξασαν την Αθήνα θεωρήθηκαν *κλασικά*, γιατί έμειναν αξεπέραστα μέσα στους αιώνες. Γι' αυτό και η εποχή στην οποία έζησε ο Περικλής ονομάστηκε «χρυσός αιώνας».

το χρυσελεφάντινο άγαλμα: το άγαλμα που είναι φτιαγμένο από χρυσό και ελεφαντόδοντο.

ο κούρος: άγαλμα της αρχαϊκής εποχής, που παριστάνει γυμνό νεαρό σε όρθια στάση με χέρια τεντωμένα σε γροθιές και με το αριστερό πόδι μπροστά.

ο κλασικός: αυτός που θεωρείται μοναδικός, ξεχωριστός και είναι αθάνατος.

παράθεμα 1 Οι κόρες του Κάστρου

Στα χρόνια που η Ελλάδα ήταν στα χέρια των Τούρκων, επισκέφτηκε την Αθήνα ο Άγγλος λόρδος Έλγιν. Με τη βοήθεια των Τούρκων αφείρεσε ένα μέρος από τα γλυπτά του Παρθενώνα και τα μετέφερε στην πατρίδα του. Μια μέρα, ένας Άγγλος άρχοντας ανέβηκε στην Ακρόπολη για να βγάλει και να πάρει μαζί του τις έξι μαρμαρένιες κόρες.

Πήρε τη μια κι άφησε παραγγελιά στους Τούρκους να πάνε τη νύχτα να βγάλουν και να του κουβαλήσουν και τις άλλες.

Πραγματικά, τη νύχτα πήγαν οι Τούρκοι να πάρουν τις κόρες αλλά, όταν ανέβηκαν στο Κάστρο, κόντεψαν να τρελαθούν από το φόβο τους. Οι μαρμαρένιες κόρες έκλαιγαν και φώναζαν την αδελφή τους που την είχε πάρει ο μιλόρδος κι όλος ο τόπος αντηχούσε από τα μοιρολόγια τους. Το 'βαλαν στα πόδια οι Τούρκοι κι ούτε που θέλησαν ποτέ να ξαναπάνε να πειράξουν τις κόρες.

Πολλοί άνθρωποι, κάτω από το Κάστρο, άκουγαν τις κόρες να κλαίνε τις νύχτες και να ζητάνε την αδελφή τους.

Ζωή Βαλάση, Το τεσσεραφύλλι.

3. Το Ερέχθειο. Οι Καρνάτιδες κρατούν με το κεφάλι τους τη στέγη του ναού.

παράθεμα 2 **Οι μεγάλοι καλλιτέχνες της Αθήνας, τα έργα τους και η βοήθεια της θεάς Αθηνάς**

Ο Περικλής είχε αναθέσει στο Φειδία να επιβλέψει όλα τα έργα της Αθήνας. Το κάθε έργο ξεχωριστά το είχαν αναλάβει μεγάλοι αρχιτέκτονες και τεχνίτες. Στον Παρθενώνα εργάζονταν οι αρχιτέκτονες Ικτίνος και Καλλικράτης. Το μακρύ τείχος το είχε αναλάβει επίσης ο Καλλικράτης. Τα Προπύλαια της Ακρόπολης τελείωσαν μέσα σε πέντε χρόνια

4. Τμήμα από ζωφόρο του Παρθενώνα που βρίσκεται στο Βρετανικό Μουσείο. Η αναπαράσταση δείχνει ότι αρχικά τα μάρμαρα ήταν καλυμμένα με χρώμα.

κάτω από την επίβλεψη του Μνησικλή. Κατά την ανοικοδόμησή τους, ο πιο άξιος εργάτης γλίστησε κι έπεσε από ψηλά. Ήταν σε άσχημη κατάσταση και οι γιατροί πίστευαν ότι θα πεθάνει. Ο Περικλής ήταν πολύ στενοχωρημένος. Ξαφνικά στον ύπνο του παρουσιάστηκε η θεά Αθηνά και του υπέδειξε τον τρόπο με τον οποίο θα θεραπευόταν ο τεχνίτης. Εκείνος αμέσως τον μετέφερε στους γιατρούς. Γρήγορα ο τραυματισμένος τεχνίτης έγινε καλά. Με αυτόν τον τρόπο φάνηκε το ενδιαφέρον της θεάς Αθηνάς για τα έργα. Σε ανάμνηση όλων αυτών έστησαν στην Ακρόπολη το χάλκινο άγαλμα της Αθηνάς – Υγείας, το οποίο έφτιαξε ο Φειδίας, όπως και το χρυσό άγαλμα της Αθηνάς.

Πλούταρχος, Περικλής, 13 (διασκευή)

1. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ονομάστηκε η εποχή του Περικλή «χρυσός αιώνας»;
2. Τι σημαίνει η λέξη ακρόπολη; Ποια ακρόπολη εννοούμε, όταν γράφουμε το άλφα με κεφαλαίο γράμμα; Ποια ακρόπολη βρίσκεται πιο κοντά στο χώρο όπου κατοικείς; Τι ξέρεις γι' αυτήν;